

Wysoki Synodzie!

Hasło biblijne, które towarzyszy nam w roku 2017 jest wyjęte z księgi Ezechiela 36,26:
"Bóg rzekł: Dam wam serce nowe i ducha nowego dam do waszego wnętrza."

Wokół nas jest tak wielu ludzi, którzy określają się jako wierzący chrześcijanie. Można by odnieść wrażenie, że prorocтво Ezechiela w pełni się wypełniło, zwłaszcza w Polsce, która dumnie mieni się być krajem chrześcijańskim.

Tyle tylko, że jakoś trudno zauważyć miłość, szacunek dla drugiego, prawdomówność, pokorę, cierpliwość, uprzejmość. Raczej łatwiej spotkać zakłamanie, ksenofobię, mowę nienawiści, oczernianie, ataki, wyszydzanie.

Cóż, Pan Jezus mówił, że nie po deklaracjach i słowach poznają, że jesteśmy Jego uczniami, ale po owocach jakie wydajemy.

Myślę, że w procesie wychowania, a później świadomej pracy nad sobą jesteśmy w stanie korygować pewne zachowania, ale nie będzie to przemiana serca, taką może dokonać w nas tylko Zbawiciel. Dziś znów potrzebujemy modlitwy o to, aby Duch Święty dotykał się nas i dawał nowe serce i nowego ducha do naszych wnętrz.

Amen

SPRAWY PERSONALNE

- 1.) W dniu 11 czerwca br. odbyła się uroczystość wprowadzenia ks. Marcina Orawskiego w urząd proboszcza Parafii Opatrzności Bożej we Wrocławiu. Tym samym, wieloletnią służbę na stanowisku proboszcza w Parafii we Wrocławiu zakończył bp Ryszard Bogusz, który przeszedł w stan spoczynku. Ks. Marcinowi Orawskiemu życzę Bożego prowadzenia. Dodać należy w tym miejscu, że ks. Marcin wiosną tego roku został ponownie członkiem Synodu Kościoła oraz radcą Rady Diecezjalnej Diecezji Wrocławskiej.
- 2.) Zgodnie z podjętymi uchwałami w roku 2016, po 20 latach zakończył służbę na stanowisku Dyrektora Centrum Misji i Ewangelizacji ks. dr Grzegorz Giemza. Wraz z żoną Bożeną byli, de facto, założycielami Centrum. Uroczyste pożegnanie miało miejsce podczas Tygodnia Ewangelizacyjnego w Dzięgielowie. W trakcie Tygodnia wprowadzono również w urząd nowego dyrektora, diakona Pawła Gumperta.
- 3.) W nadchodzącym roku wiek emerytalny osiąga czterech księży. W roku 2019 trzech księży i trzech diakonów. Aby przygotować parafie do zmiany na stanowiskach proboszczów, postanowiłem, wraz z radcami Konsystorza, przeprowadzać w tych parafiach wizytacje. Mają one pozwolić na ocenę stanu parafii oraz wskazać jakie czynności powinny podejmować Rady Parafialne w celu przygotowania warunków dla proboszcza emeryta oraz przygotowania Parafii do wyborów nowego proboszcza.
- 4.) W parafii w Olsztynie został ogłoszony wakans, zgłosił się tylko jeden kandydat, ks. Łukasz Stachelek, obecnie wikariusz w Goleszowie.

- 5.) W Diecezji Mazurskiej rozpoczyna się proces wyboru nowego Biskupa Diecezjalnego. Na 16 października zaplanowano konferencję duchownych, która ma wytypować do trzech kandydatów, a na 25 listopada br. zwołano Synod Diecezjalny, na którym wybrany zostanie nowy Biskup.
- 6.) W związku z przeniesieniem ks. Pawła Melera do Diecezji Wrocławskiej, został on odwołany z funkcji duszpasterza młodzieżowego Diecezji Warszawskiej, w jego miejsce został powołany ks. Michał Makula.

Panu życia i śmierci upodobało się odwołać naszych braci w Chrystusie

- 7.) W wieku 73 lat zmarł abp Jeremiasz, prezes Polskiej Rady Ekumenicznej w latach 2001–2016, zwierzchnik prawosławnej diecezji wrocławsko-szczecińskiej, wieloletni rektor Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. Pogrzeb Zmarłego odbył się 19 kwietnia br. w Warszawie.

Abp Jeremiasz (Jan Anchimiuk) od 1982 r. był członkiem międzywyznaniowego zespołu tłumaczy Nowego Testamentu. Współprzewodniczył Komisji ds. Dialogu Konferencji Episkopatu Polski i PRE. Od 1968 r. pracował naukowo (zajmował się biblistyką) w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie; był profesorem tej uczelni, a w latach 1996–2002 oraz 2008–2012 także jej rektorem.

- 8.) W wieku 93 lat zmarł śp. ks. superintendent Adam Kuczma, emerytowany zwierzchnik Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w Polsce w latach 1983–1989.

Ks. sup Adam Kuczma był zaangażowany ekumenicznie. W latach 1986–1989 był prezesem Polskiej Rady Ekumenicznej. Zasiadał także w gremiach kierowniczych Konferencji Kościołów Europejskich (1974–1992). Był również wieloletnim dyrektorem Szkoły Języka Angielskiego (English Language College) w Warszawie. W latach 1988–1990 był członkiem Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.

JUBILEUSZ REFORMACJI

- 9.) Rok Jubileuszu 500 lat Reformacji obfitował i obfituje w wiele wydarzeń na szczeblu parafialnym, diecezjalnym, ogólnokościelnym i międzynarodowym. Nie sposób wymienić ich tutaj wszystkich, zachęcam więc do lektury strony luter2017.pl, gdzie znajdziemy wiele informacji o tym co się wydarzyło i co jeszcze zostało zaplanowane. W tym miejscu chcę powiedzieć, że jestem bardzo pozytywnie zaskoczony ilością i jakością zorganizowanych i przeprowadzonych wydarzeń.

BARDZO SERDECZNIE WSZYSTKIM DZIĘKUJĘ.

- 10.) Należy również zwrócić uwagę, że w uroczystości jubileuszowe włączyło się wiele instytucji poza kościelnych, takich jak muzea, uniwersytety czy wydawnictwa. Często pod wpływem inspiracji płynących ze środowisk ewangelickich, a czasami z własnej inicjatywy. Został też wydany okolicznościowy znaczek przez Poczta Polską

*Sprawozdanie Biskupa Kościoła - 2. Sesja XIV Synodu
Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP
Katowice 6-8 października 2017r.*

---

oraz moneta przez Narodowy Bank Polski. Oczywiście należy również zauważyć, że pojawiły się nieprzychylnie Reformacji czy Reformatorom publikacje.

- 11.) Proszę wybaczyć, że nie podejmę się próby wymieniania wszystkich czy tylko niektórych wydarzeń bo z pewnością kogoś pominię. Zrobię to tylko próbując określić grupy: Były więc nabożeństwa, koncerty, wystawy, publikacje, biegi, happeningi, seminaria, konferencje i wiele innych.
- 12.) W szczególny sposób chciałbym zaznaczyć jedno wydarzenie: Ewangelickie Dni Kościoła, które odbyły się od 15-18 czerwca. Było to największe zgromadzenie polskich ewangelików w powojennej historii Kościoła. Kulminacyjnym momentem spotkania było nabożeństwo w hali w Bielsku-Białej. Podczas czterech dni czerwcowego długiego weekendu, kilka tysięcy ewangelików z całej Polski i z zagranicy spotykało się na modlitwie, rozważaniach biblijnych, koncertach oraz wielu innych aktywnościach duchowych i kulturalnych. W organizację Dni Kościoła były zaangażowane setki osób oraz lokalne władze samorządowe i wojewódzkie.
- 13.) Odnoszę wrażenie, że cele, które sobie postawiliśmy zostały zrealizowane. Udało się nam wydarzenie 500 lat Reformacji wykorzystać medialnie i duża część społeczeństwa usłyszała o Reformacji i ewangelikach. Myślę, że ważnym jest, aby prowadzić w następnych latach monitoring ilości osób zainteresowanych naszym Kościołem i wstąpięń. Jak Państwo zauważyli również obecny Synod jest naznaczony obchodami jubileuszowymi.
- 14.) Zapraszam również na Centralne Obchody w dniach 26-29 października br. do Warszawy. Tutaj należy wspomnieć, że po raz pierwszy zostanie wręczona Nagroda Kościoła im. Królowy Anny Wazówny, a otrzyma ją Kościół Szwecji za pomoc humanitarną jakiej udzielono w latach powojennych na terenie Mazur. Program obchodów jest dostępny na stronie warszawa.luter2017.pl Teoretycznie Rok Reformacji kończymy uroczystym nabożeństwem 31 października w Katowicach, ale po tym wydarzeniu będą miały miejsce jeszcze kolejne uroczystości jubileuszowe.

KONTAKTY MIĘDZYNARODOWE

- 15.) W dniach 24 kwietnia do 2 maja br. w Centrum Studyjnym dla Młodzieży Ewangelickiej w Josefstal koło Monachium miał miejsce Europejski Ekumeniczny Kurs Studyjny. W tym roku obchodzono jubileusz 50-lecia Kursów. Zostałem zaproszony na uroczystości rocznicowe. Od kilkudziesięciu lat w Kursach biorą udział osoby również z naszego Kościoła, a w Komitecie organizacyjnym kursów uczestniczy przedstawiciel Polski - dyr. Ewa Śliwka.
- 16.) W dniach 10-16 maja br. w Namibii odbyło się 12. Zgromadzenie Ogólne Światowej Federacji Luteranckiej. Delegatami Kościoła z Polski byli: bp Jerzy Samiec, Anna Wrzesińska i Arkadiusz Raszka. W Zgromadzeniu Ogólnym uczestniczyli również ks. Ireneusz Lukas - Sekretarz ŚFL ds. Europy, Iwona Baraniec - członek Rady ŚFL oraz Agnieszka Godfrejów-Tarnogórska: koordynator biura ŚFL Kobiety w Kościele i społeczeństwie, a także dr Jerzy Sojka, który został wybrany do nowej Rady ŚFL.

*Sprawozdanie Biskupa Kościoła - 2. Sesja XIV Synodu
Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP
Katowice 6-8 października 2017r.*

Spotkanie było dla luterńskiej wspólnoty z całego świata okazją do świętowania wiary, wymiany doświadczeń i dyskusji, a także możliwością do podejmowania decyzji.

W czasie posiedzenia delegaci wybrali abp Musę Panti Filibusa, zwierzchnika luterńskiego Kościoła Chrystusowego w Nigerii, na prezydenta ŚFL. Nowy prezydent ŚFL zastąpił bp. A. Muniba Younana z Kościoła Ewangelicko-Luterńskiego w Jordanii i Ziemi Świętej.

Zgromadzenia Ogólne odbywają się co sześć lub siedem lat. Przypomnę, że od kilku lat staramy się o organizację kolejnego Zgromadzenia Ogólnego w roku 2023 w Krakowie.

- 17.) W Ewangelickich Dniach Kościoła (Kirchentag) w Berlinie i Wittenberdze wzięła udział 200 osobowa reprezentacja Kościoła ewangelickiego z Polski. Zarówno Kościół Ewangelicko-Augsburski jak i Diakonia Polska obecne były na Targach Możliwości, a przedstawiciele Kościoła byli zaangażowani w prowadzenie kilku punktów programu dla uczestników.

Następne Dni Kościoła Ewangelickiego w Niemczech odbędą się w dniach od 19 do 23 czerwca 2019 roku w Dortmundzie.

- 18.) W Polsce z kilkudniową wizytą gościł abp Kari Mäkinen, zwierzchnik Kościoła Finlandii wraz z delegacją. Arcybiskup wygłosił kazanie w Leśnym Kościele przy kamieniu na Równicy, w ramach Ewangelickich Dni Kościoła.

- 19.) W dniach od 11 do 18 czerwca br. z oficjalną wizytą studyjną w naszym Kościele przebywała 6 os. delegacja Diecezji Oregon Kościoła Ewangelicko-Luterńskiego w Stanach Zjednoczonych. Partnerstwo z Oregonem trwa od 27 lat i realizuje się szczególnie na płaszczyźnie współpracy synodalnych komisji kobiet. Z bp Davem Brauerem Rieke i Johanną Olson z biura ds. kontaktów międzynarodowych ELCA prowadzone były rozmowy na temat przyszłości i rozwoju naszego partnerstwa.

- 20.) W Polsce odbyło się doroczne spotkanie Luteransko-Rzymskokatolickiej Komisji ds. Jedności. W Kamieniu Śląskim k/Opola, w 50. rocznicę rozpoczęcia dialogu między luteranami i katolikami na płaszczyźnie międzynarodowej, spotkali się teolodzy ze Światowej Federacji Luterńskiej (ŚFL) oraz Papieskiej Rady ds. Popierania Jedności Chrześcijan. Podczas spotkania została przyjęta wstępna wersja dokumentu studyjnego „Chrzest i wzrastanie we wspólnocie”. Dyskusja na ten temat jest prowadzona od 2009 r.

- 21.) Podczas zbliżających się Centralnych Obchodów Jubileuszu Reformacji w Warszawie swoją obecność potwierdziło 40 gości zagranicznych, w tym: bp Munib Younan – były Prezydent ŚFL, który wygłosi kazanie podczas nabożeństwa, ks. Martin Junge – Sekretarz Generalny ŚFL, który wygłosi referat na Zamku Królewskim, Prymas Szwecji – abp Antje Jackelen, bp Ragnar Persenius, bp Tamas Fabiny, prezes Anette Kurschus, prezes Manfred Rekowski, bp Tomáš Tyrlik, bp Miloš Klatik, bp Hans Jürgen Abromeit, bp Markus Dröge, ks. Enno Haaks, ks. Michael Hübner, ks. prezes

*Sprawozdanie Biskupa Kościoła - 2. Sesja XIV Synodu
Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP
Katowice 6-8 października 2017r.*

Ulrich Lilie oraz wielu innych. Obecność tak dużej liczby gości, w tym okresie, świadczy o pozycji naszego Kościoła w świecie luterańskim.

WYDARZENIA

- 22.) W dniu 8 kwietnia br. w Bielsku-Białej świętowano 25 lat powstania Ośrodka Wydawniczego czyli drukarni Augustana. Ośrodek ten był pomyślany jako centrum medialne Kościoła i początkowo oprócz drukarni i wydawnictwa znajdowało się w nim studio nagrań. Na początku lat 2000, ze względów organizacyjnych, podzielono jeden organizm na Ośrodek Wydawniczy (drukarnię) i Wydawnictwo.
- 23.) 1 czerwca br. częstochowscy ewangelicy świętowali podwójny jubileusz: 500 lat Reformacji i 150. rocznicy urodzin pierwszego proboszcza parafii ks. Leopolda Wojaka.
- 24.) 3 czerwca br. nabożeństwem ekumenicznym w ewangelickim Kościele Jezusowym w Cieszynie rozpoczęły się obchody 26. rocznicy powołania Straży Granicznej zorganizowane przez Dekanat Ewangelicki. Cieszyn został wybrany w 2017 r. na miejsce uroczystości Święta Straży Granicznej Dekanatu Ewangelickiego ze względu na Jubileusz 500 lat Reformacji i wybór miasta Cieszyna jako Europejskiego Miasta Reformacji.
- 25.) W dniu 10 czerwca miał miejsce I Ogólnopolski Przegląd Pieśni Ewangelickiej - Katowice 2017. Zespół wokalny działający przy parafii ewangelickiej w Lublinie otrzymał Grand Prix, wyróżnienie specjalne otrzymał Chór Ekumeniczny z Karpacza, trzecie miejsce Chór z parafii ewangelickiej w Rybniku, drugie miejsce Chór z parafii ewangelickiej w Zgierzu, pierwsze miejsce zajęł Chór z parafii reformowanej w Warszawie.
- 26.) W niedzielę, 30 lipca br. księża: Tomasz Chudecki z Cieszyna, Adam Malina z Szopienic, Henryk Reske z Orzesza i Alfred Staniek z Istebnej wspólnie obchodzili jubileusz 25 lat ordynacji na duchownych. W czasie uroczystości, które odbyły się w Orzeszu nie mógł być obecny ks. Alfred Borski z parafii w Szczytnie również ordynowany przed 25 laty.
- 27.) W niedzielę, 13 sierpnia br. odbyło się poświęcenie ewangelickiego kościoła w Wiśle Głębcach. Budowa świątyni trwała 11 lat. Przypomnę, że historia samodzielności parafii w Wiśle Głębcach rozpoczyna się w 1977 r., kiedy zorganizowano pierwszy punkt katechetyczny. W latach 1981-1982 dokonano remontu i adaptacji budynku na kaplicę i pomieszczenia parafialne. W 1995 roku erygowano samodzielną parafię. Dwa lata później parafianie podjęli decyzję o budowie nowego kościoła, którą rozpoczęto w 2006r.
- 28.) W dniu 11 września br. na zaproszenie Prezydenta Andrzeja Dudy wziąłem udział w inauguracyjnym posiedzeniu Komitetu Narodowych Obchodów 100. Rocznicy Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej. W skład komitetu wchodzi m.in. prezydent, marszałkowie Sejmu i Senatu oraz premier. Zgodnie z ustawą, w przygotowaniu narodowych obchodów 100. rocznicy odzyskania

niepodległości, wezmą udział przedstawiciele partii politycznych. Obecni będą także przedstawiciele Kościołów

- 29.) Wydawnictwo C.H. Beck wprowadziło do sprzedaży: „Prawo Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego. Komentarz” pod red. Jakuba Cebuli.

Komentarz stanowi pierwsze kompleksowe opracowanie problematyki dotyczącej prawa Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Polsce oraz przepisów regulujących stosunki Państwa oraz Kościoła. Obejmuje swoim zakresem zarówno przepisy ustawowe, jak i szczegółowe przepisy wewnętrzne. Omawia m.in. strukturę Kościoła, jego organizację, działalność, sprawy majątkowe, wykonywanie władzy w Kościele itp.

- 30.) Dnia 9 października br., na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, odbędzie się konferencja nawiązująca do tematyki publikacji: „Kościół Ewangelicko Augsburgski w relacjach z Państwem – aspekty ustrojowe i prawne”.

KOMISJA HISTORYCZNA

- 31.) W okresie sprawozdawczym nastąpiły zmiany osobowe w składach Kolegium Komisji oraz w południowym zespole Komisji Historycznej. Ks. dr prezes Adam Malina z urzędu stał się członkiem Kolegium. Na jego miejsce Konsystorz delegował ks. Tomasza Bujoka z Drogomyśla. Do Kolegium Komisji za bp. Ryszarda Bogusza, który przeszedł na emeryturę, Konferencja Biskupów wydelegowała bp. Marcina Hintza.

- 32.) Obecnie Kolegium zajmuje się najtrudniejszymi przypadkami prawdopodobnej współpracy ze służbami bezpieczeństwa PRL. Materiały przekazane przez zespoły badające zostały zaopiniowane przez doradcę Komisji prof. Andrzeja Friszke.

SPRAWY BIEŻĄCE

- 33.) Ze względu na zmieniające się przepisy dotyczące ochrony danych osobowych, Kościoły zostały postawione przed wyborem, albo przygotowania i wprowadzenia własnych przepisów zgodnych z ogólnymi dyrektywami albo zgodę na to, że będą podlegały przepisom ogólnokrajowym. Dlatego Polska Rada Ekumeniczna powołała do życia grupę prawników, po jednym z każdego Kościoła w celu przygotowania przepisów ogólnych, które następnie mogą być adoptowane do systemów konkretnych Kościołów. Nasz Kościół reprezentował pan Michał Hucał. Obecnie mamy czas do maja 2018 roku aby przyjąć konkretne zapisy w naszym prawie. Proponuję, aby właściwe zapisy przygotował zespół pracujący przy Biskupie Kościoła, które mogłyby zostać przyjęte podczas wiosennej sesji Synodu.

- 34.) Chrześcijańska Akademia Teologiczna prowadzi budowę nowej siedziby. Będzie to oznaczało, że w roku 2018 lub 2019 staniemy przed koniecznością zagospodarowania zwolnionych pomieszczeń. Jak do tej pory zgłosiły się do nas trzy różne firmy z różnymi wstępnymi propozycjami. Poprosiłem również osoby zajmujące się zawodowo prowadzeniem wielkich inwestycji budowlanych o analizę możliwości

zagospodarowania wolnych przestrzeni. Pewnie wiosną lub jesienią w roku 2018 roku będziemy musieli podjąć decyzję w tej sprawie.

ZAKOŃCZENIE I WNIOSKI

Rok 2017 jest szczególnym rokiem, rokiem jubileuszu Reformacji. Tak, jak to powiedziałem wcześniej, prawie w każdej parafii miały miejsce z tej okazji wydarzenia, które były otwarte na zewnątrz. Czy wykorzystaliśmy szansę jaką otrzymaliśmy? Mam nadzieję że tak.

Wiemy wszyscy, że obecny rząd bardzo mocno buduje strach przed uchodźcami i robi wszystko aby nie przyjmować ich do naszego kraju. Musimy mieć jednak świadomość, że w Polsce przebywa około miliona osób z Ukrainy. Oni też potrzebują naszej pomocy i wsparcia.

Od jakiegoś czasu do Warszawy wracają uchodźcy z Syrii, których dwa lata temu sprowadziła fundacja Estera. Są to chrześcijanie, którzy po przybyciu do Polski uciekli do Niemiec. Dlaczego tak się stało? Odpowiedź nie jest taka prosta jak niektórzy podają. Wiele winy było po stronie naszego państwa i tych, którzy ich zaprosili do Polski. Teraz wracają i potrzebują pomocy. Obecnie pomagamy dwóm rodzinom, w listopadzie dojdzie trzecia, a na horyzoncie są następne. Fundacja Estera nie czuje się za nich odpowiedzialna, a instytucje państwowe robią wszystko by zmusić ich do ponownego wyjazdu. W tym miejscu chciałem podziękować moim współpracownikom, za wielki wysiłek jaki wkładają w to, by im pomagać.

Mamy też świadomość, że sytuacja polityczna na świecie ale również w naszym kraju zaczyna być coraz bardziej niespokojna. Nasze luterzańskie rozumienie zaangażowania w sprawy publiczne popycha nas do zajmowania stanowiska wtedy, gdy zauważamy, że z jakiś powodów ktoś zostaje wykluczony lub gdy zauważamy jakieś niebezpieczeństwo.

Zabierałem głos, zwracając uwagę na sytuację, gdy następowało napięcie społeczne, przede wszystkim apelując do polityków wszystkich stron o poszanowanie godności innych, o nieeskalowanie konfliktów, ale poszukiwanie rozwiązań przemyślanych, mądrych i dobrych dla ojczyzny. W podobny tonie wypowiadali się niektórzy hierarchowie katoliccy.

W innym przypadku zwracałem uwagę, że chrześcijaństwo to niesienie miłości Chrystusa. Stwierdzałem, że gdy ktoś poniża, gnębi, atakuje, szykanuje czy dręczy, nawet jeżeli robi to twierdząc, że jego zachowanie wypływa z wiary czy w obronie chrześcijaństwa po prostu się myli.

Moje wpisy na blogu zostały zauważone i w kilku wypadkach nagłośnione przez ogólnokrajowe media takie jak Wirtualna Polska, Deon, Natemat czy Gazeta Wyborcza.

Drogie siostry i bracia w Chrystusie,

Kończąc moje sprawozdanie, proszę Was o modlitwę o nasz Kościół, o sytuację w kraju i na świecie oraz o tych, którzy głoszą Boże Słowo. By robili to wiernie i z mocą Ducha Świętego.

Bp Jerzy Samiec